

Womhaj Bóh!

Cyfrlo 42.

21. okt.

Łětnik 4.

1894.

Szerbiske njedželiske łopjenka.

Wudawaju ło kóždy kobotu w Šmolerjez knihiczišczereni w Budyschinje a łu tam dostacź sa šchwórtlětnu pschedplatu 40 np.

22. njedzela po śwj. Trojizy.

Mat. 18, 23—35: Tak tež budźe wam mój njebjeski Wótczecz czinicź, jeli so wy njewodacze kóždy swojemu bratrej i waschich wutrobom jich winy.

Komu njedyrbjało tole wobsamknjenje swjateho sczenja wutrobu pschekócź? Schtóž hišcze njewě, so wón wodawanje trjeba, jow móže jo wufnyć. Schtóž i krawnymi ranami po balsamje wodawanja pyta, jow móže jo namacacź. Schtóž je pať dželomny czinjeny najšbóžnišeho wofschewjenja rosbiteje wutroby, psches hnadu wotwjasańy wot swjaskow winy, móže jow šhonicź, sčto ma czinicź.

Měnišch, so łu swobodny knjes, kiž šmě czinicź, sčtož ło jemu lubi, njerodžo wo niczo druhe hacź wo statne šakonje a šwětnych šudnikow?

Jeniczi narodženy łu njebjeskeho Wótca czi praji: Ty mašch Knjesa a krala, ty łu wotrocźk, kiž ma wschitko spožczene, sčtož je a ma, niz jeno czěło, ale tež duschu, a wifuje i dowěrjenym puntom jako šastojnik, kiž ma ło ša šwoje czinjenje a wostajenje samolwicź.

Šda-li ło tebi, so by ło tebi pschi wotrachnowanju zyle derje sčto, so by dyrbenje a mēcze i najmjeišcha w runowacy bylo, haj so by pschi twojich hrěchach tola pschezo kusť wjazy dobrych skutkow mět, na czož ma ło tebi něsčto wuplaczicź, jow šhonicš, so łu džekacź tawšynt puntow winojty, dokelź łu wschitke džekacź kasnjow wjazy hacź tawšynt krocź škradžu abo šjawnje, i pschekwatanjom abo se škomdženjom, šylnje abo šlabje pschestupit a njemóžesh na tawšynt ani jene wotmolwicź.

Troschtujesh-li ło i tym, so njebudze tón Knjes na to kędžbowacź, so njebudze tak kruty, dha jow šklyšich, so šebi polne šaplaczenje žada, so wón, hdyž njemóžesh šaplaczicź, po swojim prawu czińi a tebi wscho wosnje, sčtož łu a mašch, na czož dyrbi twoje šwědomnje šame šwoje haj a hamjeń prajicź. Šo psched nim dele padnješch, twoju winu pošnajesh, wo šczerpliwoscź prošyšch, je najmjeišche, sčtož móžesh czinicź, ale dokho docź niz. By-li ty móhl wot nětka lětne a wschědne danje spožczeneho kapitala placzicź, dha njebychu šandžene winy i tym šaplaczene byle. Alle tak jara ło tež šjebašch wo twojim šamoženju, to wěšch ty i předka: Tež w pschichodu njebudze došahacź, budžesh wschědnje šhrěšchicź a psched swjatym Bohom ani jedny džěń, ani jenu hodžinu wobstacź. Ty mašch jeno jenu nadžiju, darmotnu hnadu teho, kotremuž je žel twojeho hubjenstwa a kiž šwoju šmilnosć šczele, so by prawdosći do šbėhnjeneje ruki panył. Jenož tak móžesh ło na špuschczenje nadžijecź a dokelź wschědnje, haj hacź i pošlednjemu dychnejnju wjele šhrěšchich a wjele šchtrašy šaklužich, dha dyrbišch pschezo šašo i temu jenemu hić, pola kotrehož je wjele wodawanja, ale drje niz, so ło jemu šmėja, ale, so ło jeho boja. Šnada wotwjasa, ale šawjasa tež. Šalle, hdyž łu wodawanje doštal, móžesh jo šašo wudželecź, ale potom dyrbišch jo tež. Abó měnišch ty: Haj, wscho chzu wodacź ale to jene, sčtož je mi tón abo tamny naczińik, to je pschewjele, pscheczežko, to njemóžu wodacź. Šotom pošnaj: wscho sčtož móža czi cžlowjejojo czinicź, a hdy by wupytana šłoscź byla, porujo twojim winam pschecziwo twojemu štworiczelej, wumóžnikej a šbóžnikej ma ło jenož

A ruskemu choremu khezorej je snaty sławny Barlinski lékař profesor Lenzen pomolany. Wón je pječa khezorowu choroscź lepje rošbudźił hač jeho ruski kollega profesor Sacharjin. Tón samy je mēnik, so budže so khezorowe žiwjenje jenož někotre mēřazy šdžerjeć mōz.

Žohnowanje křhiza.

Kiž Bohu steja najbliže,
Tych pruhuje wón najbóle,
Bóh s tym chze sa tym hladacź,
Kať hluboko Duch šwjaty je
Szej scjinik we nich bydlenie
A hač je tež jich wutroba
Sa wopor swólniwa.

Kiž Bohu steja najbliže
Tym šrudobu wón pošćeje;
Kiž dyrbyja s teho widjeć,
Kať Bóh tež šwěrnje lubuje
Tych šwojich a jich domjedže
Pšes cžemnosć a pšes cžerpjenja
Do wěcznoh' wjeřela.

Kiž Bohu steja najbliže
Tym křhiz tež wštudžom blisko je,
Pod křhizom dyrbyja křodžicź,
Kať džeczi dyrbyja wufnyč to
Pšed Bohom ponižowacź so;
Pod křhizom džeja mērnišcho,
Šdyž Šesuf blisko je.

Kiž Bohu steja najbliže,
Tych Bóh tež s křhizom troštuje,
Pod křhizom troštnje džeja;
Šdyž cžerpjenja jich wobdadža,
Toh' Knješa tola lubuja,
Kiž sa jich hrěchi cžerpješche,
Se šmjercže wumóhł je.

Kiž Bohu steja najbliže,
Či šbóžne maja wjeřele,
Eso špuščejeja na Boha;
Mój šbóžniko ach pomhaj nam,
Šdyž najlubšche ky wšať ty tam
Šdžež wēm, so šbóžne wostanje;
Pšchi tebi šmērom šym.

Kiž Bohu steja najbliže,
Šim w myřlach jenož Křystuř je,
Njech wščitko druhe šandže;
Ta šmjercź je šame dohycže
Bo šrudnym cžařu tyřchnoscže,
Ta wēra luboscź nadžija
Šich wjedže k krařnosći.

Duž křhiza žohnowanje nař
Wšať wuč, o Knježe, kóždy cžař:
Na štyřapoknyh pucžach.
My džemy wjeřli do njebja;
Duž rošwětluj so wutroba,
Tam Šesuf wēczna šwēza je,
Kiž niħdy njehařnje.

Luboscź bjeř šlowow.

A duchownemu, w kotrehož wořadže bēřche hiřčeje rjane wařnje, so kóždy, kiž chžyšche špowjedži hič, dyrbyješche to najprjedy duchownemu šam šjewicź, pšhińdže jedyn džēń holza s kraja. Duchowny so jej wšchelafe woprašča, so by jejnu wēru pruhowať. Ale holza jemu wotmolwicź njemóžesche; wona mjelcješche.

Duchowny so teho dla nuczeny cžujesche holzu wotpořasacź, dofelž w tym mjelcženju pať křoblosć pať pošnu njewēdomnosć

pořna. Holza so šrudna k durjam wobroczi a horze šylsy pľakasche. Duchowny so džiwasche a holzu wróczo wolašche a so jeje pšheczejnje prařesche, cžeho dla wo šwojim šbóžniku, kotrehož po šdaczu lubowasche, šwēdcženja wotpořozicź njecha.

„Ach“, wotmolwi holza šdychujo, „wo nim rēcjeć ja njemóžu, ale wumrjeć móžu sa njeho.“

Te šlowa duchownemu dořahachu. Wone jemu wulku luboscź šjewichu, kotraž w tej wutrobje bydlesche. Něťk móžesche ta holza s dobrym šwēdomnjom a s wjeřelej wēru k Božemu bliđu pšhińcź. Wona bēřche wēřče dořtojniřcha hač někotry, kotryž wo šwojej lubosczi k Bohu a k temu šbóžniku wjele šlowow cžini a „kneže, kneže!“ praži, bjeř teho so do njeho s wutrobu wēri.

Šesu, moja mōz a šylnoscź,
Šesu, moja nadžija!
Šesu, Boža wulka šmilnosć,
Šesu, šwětko žiwjenja!
Ach! kať jara so mi štyřčeje,
Bo tebi, mój Šesom Křřyščeje!
Ša cže hladam cžakajo,
Pój wšať, pój, mój Šesuřo!

Nawuťn „ně“ prařicź.

Nan šwojemu šynej na šmjertnym kožu se wšchelařimi napominanjami šcžehowazu radu da: „Mój šyno, nawuťn „ně“ prařicź!“ Wobkēdžbowanje teho napominanja šwoje pľody njeřesche, šyn bu dobry muž a pošdžiřcho so wuřna, so ma so sa wulki džēń žohnowanja, kotrež je Bóh jemu wobradžil, temu pošlednemu napominanju šwojeho nona džakowacź.

Njedželu rano junťrócź n. pšch. na pucžu te mřchi nimo někotryh hólzow pšhińdže.

„Křorla, njechajř s nami k rēcžy dońcź? My chžemy ryby kójicź.“

Křorla křwilu mjelcješche, potom cžiřche a pomakku wotmolwi: „N... ě.“

Eso rořumi! to prawje njeje, niž wēno? Džecžo dyrbi pšchego šwoju macź pošľuchacź!“ praži přēni hólz wuřmēřhujō.

„Nē!“ Tón křócź bēřche to „ně“ jařniřche bjeř wšcheje bojořcže.

„Nō, džesč šobu abo niž?“

„Nē!“ šawōla Křorla. —

To „ně“ bēřche s tajřim wurasom prařene, kotryž wo šprawnej, rořbudženej wutrobje šwēdcješche, kotraž bēřche rořbudžena ničō řeho cžinicź. Křorla džēřche šwój pucž dale jaťo tajři, kotryž bēřche dobyť.

Tať nawuťny hólz „ně“ prařicź, tať bu jeho wutroba wobtwjerdžena, so móžesche pošdžiřcho šmuzicže prawy pucž hič, hdyž chžychu cžežte špyťowanja mľodženza do hrěcha wabicź.

Řelto je mľodnyh ľudži, kiž najprjedy po šdaczu maľemu špyťowanju se šlaboscžu so pōdadža a potom w cžeřřchich tež so pšhecžiwicź njemóžu. Woni so pšchi wšchitřich potajnyh porokach šwojeho šwēdomnja wot wopacžnyh pšhecželow šobu torřnyčž dadža, jenož dofelž wopacžna hańba jim šmuzitořcže bjerje, w wēřtyh padach křucže „ně“ prařicź. Ščtō njeby we wšchitřich wobštejnoscžach žiwjenja tajře pady řnať, hdyž by rořbudžene „ně“ w prawym cžařu wjele šrudneho wotdžeržalo. Štrowoscź, pošwołanje, cžerřtwoscź — wšchitko cžerpi pšes njerořbudženosć, pšes kotruž so dowolene mjesř k wulkej řchodže pšchecřoča.

A najwjeřche špyťowanja njepšhińdu wot wončach, ale s wutrobny šameje. Praži-li pať našča wutroba: „Pšchidař!“ dyrbitej šwēdomnje a wola mōžniřchej byč a „ně“ prařicź. A tón, kotryž móže k řtemu „ně“ prařicź, móže tež „haj“ prařicź, hdyž řebi to pšchisľušnosć žada. Wón chze s Božej pošozu wēřty wostacź, to je potajřstwo jeho wuřpěcha.

„Pomhaj Bóh“ je wot něťka niž jenož pola knjesow duchownych, ale tež we wšchēřch pšchēdawarňjach „Šerb. Rowin“ na wřach a w Budyšřinje dořacź. Na řchťwōřcź ľēta pľaczi wón 40 np., jenotliwe cžisľa so po 4 np. pšchēdawaju.

C. Š.